

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з
педагогічної роботи
М.І.Маткованій

науково-

«3» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екологічний туризм

Освітньо-науковий рівень: доктор філософії

Спеціальність: 163 Науки про Землю

Факультет: садівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2019 р.

Робоча програма з дисципліни «Екологічний туризм» для здобувачів ОНР
доктор філософії спеціальності 103 Науки про Землю, - Умань: Уманський
НУС, 2019 - 13 с.

Розробник: (вказати автора, його посаду, наукові ступені та учені звання)

д.л.н., проф. Соцько С.П.

(підпис)

Погоджено:

Гарант(и) ОНР

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екології та БЖД

Протокол від «30»

2019 року № 1

Засідання кафедри

(ініціали, прізвище)

(підпис)

«30»

08

2019 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету плодonoвочівництва,
екології та захисту рослин

Протокол від «3»

2019 року № 1

Голова

А.Г. Тернавський

(підпис)

«3»

09

2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 10 «Природничі науки»	Вибіркова	
	Спеціальність: 183 «Технології захисту навколишнього середовища»		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		5-й	-
Загальна кількість годин - 135		Семестр	
		10-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		18 год.	-
		Практичні, семінарські	
		-	-
		Лабораторні	
		14 год	-
		Самостійна робота	
		103 год.	-
Індивідуальні завдання:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1 : 3,2)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Виконуючи соціальне замовлення суспільства – підготовку кваліфікованих спеціалістів рівня «магістр», фахівець еколог повинен відповідати певним суспільно-політичним, професійним і особистим вимогам. У формуванні таких професійних рис чільне місце посідає дисципліна «Екологічний туризм», програма якої розрахована на 135 навчальних години, з яких 18 лекцій, 28 лабораторних і 64 години, що відводяться на самостійну роботу студентів.

Провідними завданнями дисципліни є: ознайомлення студентів з основними формами екотуризму, його змістом та структурою в Україні та у зарубіжних країнах, як активною і безпосередньою формою відвідування природних територій з особливими природними і культурними умовами, гармонії людини з природними екосистемами, культурними традиціями місцевої спільноти.

Контроль за видами діяльності студентів шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем по тестах після засвоєння ними першого, а потім і другого модуля. За результатами суми двох періодичних контрольних робіт виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS. Екзамени проводяться для студентів у разі перескладання.

В результаті освоєння навчальної дисципліни «Екологічний туризм» магістр повинен **знати**:

- головні положення туризмології і формати екологічних турів для різних цільових груп;
- методологію та методiku екскурсійної справи;
- географію екологічного туризму;
- різноманіття видів і форм екотуризму;
- типи туристичного природокористування;
- сучасні комп'ютерні технології щодо складання комплексних карт.

Вміти:

- використовувати методи формування екологічно коректного туристичного маршруту в різноманітних рекреаційних ландшафтах регіонів України;
- підготувати та організувати основні варіанти тематичних турів в сфері екологічної освіти і виховання;
- планувати і розробляти природознавчі екскурсії для екологічних стежок;
- візуально визначати ступінь рекреаційного навантаження на ландшафти;
- обирати оптимальні способи оптимізації взаємовідносин різних форм туризму з довкіллям;
- працювати з тематичними картами;

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ.

Місце дисципліни «Екологічний туризм» серед інших дисциплін фахової підготовки. Мета та задачі вивчення навчальної дисципліни. Програма навчальної дисципліни, структура, особливості виконання програми.

Змістовий модуль 1. Історія виникнення екологічного туризму.

Тема 1. Зародження та основні етапи розвитку екологічного туризму.

Історія виникнення екологічного туризму. Основні принципи екологічного туризму. Види екологічного туризму (науковий, пригодницький, тури історії природи, подорожі на територіях Природно-заповідного фонду).

Тема 2. Нормативно законодавча база екологічного туризму.

Закон України про Природно-заповідний фонд, Закон України про охорону навколишнього природного середовища, Програма перспективного розвитку заповідної справи, положення про діяльність природних заповідників, положення про діяльність біосферних заповідників, положення про діяльність національних природних парків, Закон України про туризм.

Тема 3. Основні поняття та визначення екологічного туризму.

Антропогенний фактор, антропогенне навантаження, анілаг, візит центр, готельний продукт, гостинична діяльність, гостинична послуга, допустиме рекреаційне навантаження, екологічний туризм, екологічна освіта, екологічне виховання, екологічна тропка, індустрія туризму, мала гостиниця, неблагоприятні об'єкти та явища (НОЯ), організація туристичної діяльності, охоронна грамота, похід, рекреаційна діяльність, регіон екотуризму, реклама, регресія ландшафту, рекреаційна дигресія, природні ресурси, ресурси екотуристичні, тур, турагент, туроператор, туристична послуга, туризм організований, туризм рекреаційний, туристичний маркетинг, туристичний аудит, туристичний менеджмент, туристичний продукт, сталий розвиток, сталий туризм.

Тема 4. Екологічна етика та естетика в екологічному туризмі.

Поняття екологічна етика. Поняття екологічна естетика. Правила поведінки в природі.

Змістовий модуль 2. Екологічний туризм у країнах світу.

Тема 14. Екологічний туризм у країнах Європи.

Тема 15. Екологічний туризм у країнах Африки.

Тема 16. Екологічний туризм у країнах Північної Америки.

Тема 17. Екологічний туризм у країнах Південної Америки.

Тема 18. Екологічний туризм у країнах Азії.

Тема 19. Екологічний туризм у країнах Австралії.

Тема 20. Екологічний туризм в Антарктиці.

Модуль 2. МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ І УПРАВЛІННЯ ЕКОТУРИЗМОМ.

Змістовий модуль 3. Екосистеми та ресурси екологічного туризму.

Тема 5. Особо охоронні природні території як ресурс екологічного туризму.

Біосферні заповідники. Природні заповідники. Національні природні парки. Регіональні ландшафтні парки. Державні заказники. Ботанічні сади. Зоологічні парки. Парки пам'ятки садово-паркового містечтва.

Тема 6. Завдання особо охоронних природних територій в сфері туризму і відпочинку.

Створення умов для розвитку туризму і відпочинку. Мінімізація негативного впливу туризму і відпочинку на природні комплекси й історично-культурні об'єкти.

Тема 7. Туристський продукт ООПТ та його формування.

Послуги надавані ООПТ в сфері туризму. Інформаційне обслуговування відвідувачів. Послуги гідів екскурсуючих. Облаштованість території. Забезпечення безпеки відвідувачів.

Тема 8. Планування туризму і відпочинку на особливо охоронних природних територіях.

План керування територією. Генеральний план розвитку. Бізнес-план розвитку туризму. Маркетинг. Маркетинговий аудит. Внутрішній аудит.

Тема 9. Регулювання туризму і відпочинку на ООПТ.

Ліцензування. Оренда. Функції різних служб у зв'язку з регулюванням туризму і відпочинку: відділ туризму і рекреації, науковий відділ, відділ екологічної освіти, фінансова-економічна служба, господарська служба яка відповідає за облаштованість території, служба охорони.

Тема 10. Екологічна освіта і виховання.

Базові принципи екологічної освіти. Екологічні стежки. Візит-центри.

Змістовий модуль 4. Основи розвитку екологічного туризму в Україні.

Тема 11. Передумови розвитку екологічного туризму в Україні.

Географічне положення. Регіональна структура екологічного туризму. Розміщення особливо охоронних природних територій. Різноманіття і атрактивність екосистем і ландшафтів. Транспортна доступність.

Тема 12. Базові напрямки розвитку екологічного туризму.

Вивчення всесвітнього досвіду розвитку екотуризму. Державна політика в галузі створення дійсної нормативно правової бази в галузі екотуризму. Заходи щодо покращення існуючої структури екологічного туризму. Всебічна охорона оточуючого природного середовища як основи існування екологічного туризму.

Тема 13. Стратегічні напрямки розвитку екологічного туризму.

Аналіз існуючих і прогнозування основних показників розвитку екологічного туризму в довгостроковій перспективі. Розробка територіальної організаційної стратегії, направленої на розвиток індустрії екотуризму.

Змістовий модуль 5. Негативні наслідки розвитку екологічного туризму.

Тема 21. Вплив екологічного туризму на абіотичні компоненти середовища.

Агресивна рекреація. Рекреаційна дигресія. Нормування антропогенного навантаження. Вплив екологічного туризму на геологічні утворення. Вплив екотуризму на водні об'єкти. Вплив екотуризму на санітарний стан ділянок. Вплив екологічного туризму на естетичний стан ландшафту. Вплив екологічного туризму на культурне середовище. Вплив екологічного туризму на ґрунти.

Тема 22. Вплив екологічного туризму на біотичні компоненти середовища.

Вплив екотуризму на рослинність. Вплив екотуризму на тваринний світ.

Змістовий модуль 6. Підготовка гідів для екологічного туризму.

Тема 23. Правила техніки безпеки під час турів та екскурсій.

Техніка безпеки та правила поведінки у лісі. Техніка безпеки та правила поведінки на воді. Техніка безпеки та правила поведінки у горах. Техніка безпеки на транспорті. Техніка безпеки під час приготування їжі.

Тема 24. Перша долікарняна медична допомога.

Харчові отруєння. Перегрів. Переохолодження чи обмороження. Перша допомога при утопленні. Перша допомога при запорошуванні очей. Допомога при пораненнях (відкриті рани). Допомога при забиттях. Допомога при вивихах. Допомога при переломах. Припинення кровотечі. Допомога при втраті свідомості. Термічні опіки.

Тема 25. Базова підготовка гідів.

Знайомство з місцевістю. Орієнтування. Тактика та техніка пересування в певній місцевості. Вивчення фауни та флори місцевості. Складання плану екскурсії.

4. Структура змісту навчальної дисципліни.

Модуль (розділ, блок змістових модулів)		Обсяг					
№	Екологічний туризм	лекції	Поточно-модульний контроль	лабораторні	семінари	самостійна робота	разом
						підготовка до занять	
1	МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ. <i>Місце дисципліни «Екологічний туризм» серед інших дисциплін фахової підготовки. Мета та задачі вивчення навчальної дисципліни. Програма навчальної дисципліни, структура, особливості виконання програми.</i>	8		6		38	52
	Змістовий модуль 1. Історія виникнення екологічного туризму.	2		2		10	14
	Тема 1. Зародження та основні етапи розвитку екологічного туризму. <i>Історія виникнення екологічного туризму. Основні принципи екологічного туризму. Види екологічного туризму (науковий, пригодницький, тури історії природи, подорожі на територіях Природно-заповідного фонду).</i>	1		0,5		2	3,5
	Тема 2. Нормативно законодавча база екологічного туризму. <i>Закон України про Природно-заповідний фонд, Закон України про охорону навколишнього природного середовища, Програма перспективного розвитку заповідної справи, положення про діяльність природних заповідників, положення про діяльність біосферних заповідників, положення про діяльність національних природних парків, Закон України про туризм.</i>	1		0,5		2	3,5
	Тема 3. Основні поняття та визначення екологічного туризму. <i>Антропогенний фактор, антропогенне навантаження, анілаг, візит центр, готельний продукт, гостинична діяльність, гостинична послуга, допустиме рекреаційне навантаження,</i>	1		0,5		4	5,5

	екологічний туризм, екологічна освіта, екологічне виховання, екологічна тропка, індустрія туризму, мала гостиниця, неблагоприятні об'єкти та явища (НОЯ), організація туристичної діяльності, охоронна грамота, похід, рекреаційна діяльність, регіон екотуризму, реклама, регресія ландшафту, рекреаційна дигресія, природні ресурси, ресурси екотуристичні, тур, турагент, туроператор, туристична послуга, туризм організований, туризм рекреаційний, туристичний маркетинг, туристичний аудит, туристичний менеджмент, туристичний продукт, сталий розвиток, сталий туризм.						
	Тема 4. Екологічна етика та естетика в екологічному туризмі. Поняття екологічна етика. Поняття екологічна естетика. Правила поведінки в природі.	1		0,5		2	3,5
	Змістовий модуль 2. Екологічний туризм у країнах світу.	6		4		28	38
	Тема 14. Екологічний туризм у країнах Європи.	1		0,5		3	4,5
	Тема 15. Екологічний туризм у країнах Африки.	1		0,5		5	6,5
	Тема 16. Екологічний туризм у країнах Північної Америки.	1		0,5		5	6,5
	Тема 17. Екологічний туризм у країнах Південної Америки.	1		0,5		5	6,5
	Тема 18. Екологічний туризм у країнах Азії.	1		1		5	7
	Тема 19. Екологічний туризм у країнах Австралії.	1		1		5	7
2	Модуль 2. МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ І УПРАВЛІННЯ ЕКОТУРИЗМОМ.	8		8		67	83
	Змістовий модуль 3. Екосистеми та ресурси екологічного туризму.	4		2		30	36
	Тема 5. Особо охоронні природні території як ресурс екологічного туризму.	0,65		0,5		5	6,15

Біосферні заповідники. Природні заповідники. Національні природні парки. Регіональні ландшафтні парки. Державні заказники. Ботанічні сади. Зоологічні парки. Парки пам'ятки садово-паркового містечтва.						
Тема 6. Завдання особо охоронних природних територій в сфері туризму і відпочинку. Створення умов для розвитку туризму і відпочинку. Мінімізація негативного впливу туризму і відпочинку на природні комплекси й історично-культурні об'єкти.	0,65		0,5		5	6,15
Тема 7. Туристський продукт ООПТ та його формування. Послуги надавані ООПТ в сфері туризму. Інформаційне обслуговування відвідувачів. Послуги гідів екскурсиводів. Облаштованість території. Забезпечення безпеки відвідувачів.	0,65		0,5		5	6,15
Тема 8. Планування туризму і відпочинку на особо охоронних природних територіях. План керування територією. Генеральний план розвитку. Бізнес-план розвитку туризму. Маркетинг. Маркетинговий аудит. Внутрішній аудит.	0,65		0,5		5	6,15
Тема 9. Регулювання туризму і відпочинку. Ліцензування. Оренда. Функції різних служб у зв'язку з регулюванням туризму і відпочинку: відділ туризму і рекреації, науковий відділ, відділ екологічної освіти, фінансова-економічна служба, господарська служба яка відповідає за облаштованість території, служба охорони.	0,65		0,5		5	6,15
Тема 10. Екологічна освіта і виховання. Базові принципи екологічної освіти. Екологічні стежки. Візит-центри.	0,65		0,5		5	6,15
Змістовий модуль 4. Основи розвитку екологічного туризму в Україні.	2		1		20	23
Тема 11. Передумови розвитку екологічного туризму в Україні. Географічне положення. Регіональна структура екологічного туризму. Розміщення особливо охоронних природних територій. Різноманіття і атрактивність екосистем і ландшафтів.	0,65		0,3		5	5,95

Транспортна доступність.						
Тема 12. Базові напрямки розвитку екологічного туризму. <i>Вивчення всесвітнього досвіду розвитку екотуризму. Державна політика в галузі створення дійсної нормативно правової бази в галузі екотуризму. Заходи щодо покращення існуючої структури екологічного туризму. Всебічна охорона оточуючого природного середовища як основи існування екологічного туризму.</i>	0,65		0,3		10	10,95
Тема 13. Стратегічні напрямки розвитку екологічного туризму. <i>Аналіз існуючих і прогнозування основних показників розвитку екологічного туризму в довгостроковій перспективі. Розробка територіальної організаційної стратегії, направленої на розвиток індустрії екотуризму.</i>	0,65		0,3		5	5,95
Змістовий модуль 5. Негативні наслідки розвитку екологічного туризму.	1		5		10	16
Тема 21. Вплив екологічного туризму на абіотичні компоненти середовища. <i>Агресивна рекреація. Рекреаційна дигресія. Нормування антропогенного навантаження. Вплив екологічного туризму на геологічні утворення. Вплив екотуризму на водні об'єкти. Вплив екотуризму на санітарний стан ділянок. Вплив екологічного туризму на естетичний стан ландшафту. Вплив екологічного туризму на культурне середовище. Вплив екологічного туризму на ґрунти.</i>	0,5		1		5	6,5
Тема 22. Вплив екологічного туризму на біотичні компоненти середовища. <i>Вплив екотуризму на рослинність. Вплив екотуризму на тваринний світ.</i>	0,5		1		5	6,5
Змістовий модуль 6. Підготовка гідів для екологічного туризму.	1		2		7	10
Тема 23. Правила техніки безпеки під час турів та екскурсій.	0,35		0,35		2	2,7

	<i>Техніка безпеки та правила поведінки у лісі. Техніка безпеки та правила поведінки на воді. Техніка безпеки та правила поведінки у горах. Техніка безпеки на транспорті. Техніка безпеки під час приготування їжі.</i>						
	Тема 24. Перша долікарняна медична допомога. <i>Харчові отруєння. Перегрів. Переохолодження чи обмороження. Перша допомога при утопленні. Перша допомога при запорошуванні очей. Допомога при пораненнях (відкриті рани). Допомога при забиттях. Допомога при вивихах. Допомога при переломах. Припинення кровотечі. Допомога при втраті свідомості. Термічні опіки.</i>	0,35		0,35		2	2,7
	Тема 25. Базова підготовка гідів. <i>Знайомство з місцевістю. Орієнтування. Тактика та техніка пересування в певній місцевості. Вивчення фауни та флори місцевості. Складання плану екскурсії.</i>	0,35		0,35		3	3,7
Всього годин		18		14		103	135

5. Теми лабораторних занять.

Назва теми та заняття	Кількість годин
1. Вжитковий вокабуляр дисципліни «Екологічний туризм» та його використання під час вивчення дисципліни.	2
2. Дослідження можливості використання бази даних з об'єктів ПЗФ у екологічному туризмі.	2
3. Дослідження можливості використання методики елементарних ГІС (ЕГІС) для створення географічної бази даних з екологічного туризму Черкаської області.	2
4. Підготовка топографічної основи для майбутньої географічної бази даних (векторизація об'єктів гідрографії та орографії).	2
5. Підготовка топографічної основи для майбутньої географічної бази даних (векторизація об'єктів шляхів сполучення та населених пунктів).	2
6. Підготовка атрибутивної інформації до майбутньої географічної бази даних.	2
7. Прив'язка гіперпосилань до об'єктів ПЗФ Черкаської області та перевірка дієздатності ЕГІС.	2
Разом	14

6. Методи навчання

Лекції, практичні заняття, навчальні презентації, самостійне вивчення тем дисципліни.

7. Методи контролю

Усне опитування, тестування.

8. Схема розподілу балів за змістовими модулями дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль №1		Модуль № 2				
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5	ЗМ 6	100
10	10	20	20	20	20	

ЗМ 1, ЗМ 2 ... ЗМ 5 – змістові модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Екологічні основи збалансованого природокористування в агросфері: Навч.посібник за ред. С.П.Сонька та Н.В.Максименко. - Харків.: Вид-во Харк.нац. ун-ту ім.В.Н.Каразіна, 2015. – 598 с.

2. Сонько С.П. Навчальна презентація «Використання об'єктів ПЗФ Черкаської області у екологічному туризмі».

10. Рекомендована література

Основна

1. Борейко В.Е. Прорыв в экологическую этику. –К.: Киевский эколого-культурный центр, 2001. – 204 с.

2. Костюшин В.А. Воздействие рекреации на живую природу // НэцУ, Институт зоологии им. И.И. Шмальгаузена. – 1997. – 41 с.

3. Попович С., Стеценко М. Природно-заповідний фонд // Розбудова екомережі України. – К., 1999. – 230 с.

4. Русев И.Т. Основы Экотуризма. – Одесса. КП ОГТ, 2004. - 294 с.

5. Сонько С.П. Елементарна ГІС «Об'єкти природно-заповідного фонду Уманщини» і можливості її використання у екологічному туризмі. /Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. Збірник тез за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 28 березня 2015 року Умань, «Візаві», 2015. – 314 с. – С.128-134.

6. Сонько С.П. Використання геоінформаційних технологій в організації екологічного туризму (на прикладі об'єктів ПЗФ Черкаської області)./ Теорія, практика та інновації розвитку туристичної та готельно-ресторанної індустрії./ Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 28-29 травня 2015 р./Редкол.: Транченко Л.В. та ін..- Умань: Вид.-полігр.центр «Візаві», 2015.- 162с. С.127-132

7. Сонько С.П. Косенко Ю.Ю. Можливості розвитку екологічного туризму на Уманщині. /Теоретичні, регіональні, прикладні напрями розвитку антропогенної географії та геології: матеріали Третьої міжнародної наукової конференції. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. – С. 86 – 88.

8. Сонько С.П. Косенко Ю.Ю. Дослідження екологічного змісту об'єктів туризму Черкаської області з метою створення ГІС. /Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Актуальні екологічні та агробіологічні проблеми Середнього Придніпров'я в контексті сталого розвитку». //Редкол.:Т.С.Нінова (відп.ред.) та ін..- Черкаси: ФОП Белінська О.Б.,2012.- 242 с.- С.192-195.

9. Сонько С.П. Екологічний туризм в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку Кол.моногр./ Уманський державний педагогічний університет ім.П.Тичини. Умань, 2012.- С.279-281

10. Сонько С.П. Терміноутворення у туризмології та зміст термінів «зелений туризм» та «екологічний» туризм»./ Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 22 березня 2013 року Умань, «Візаві», 2013. – 314 с. – С.12-16.

11. Сонько С.П. Аналіз методологічних підходів до формування національної екологічної мережі./ Науковий вісник НЛТУ України. Актуальні проблеми лісового та садово-паркового господарства. Львів:РВВ НЛТУ України,- 2013. – Вип.23.5.- 380 с.- С.68-72. Фахове видання

12. Храбовченко В.В. Экологический туризм / В.В. Храбовченко. – М : Финансы и статистика, 2003. – 208 с.

13. Natural Wonder. Ecotourism Guide // Porter County Convention, 2008.

Додаткова

1. Ващенко Н.П. Проблеми розвитку туризму в національних природних парках України // Заповідна справа в Україні. – 1999. – Канів. - 187 с.

2. Сонько С.П. Сучасна географічна картина світу і місце в ній глобальної екологічної проблеми. /Український географічний журнал - №2,2004.- С.53-59.Фахове видання.

3. Сонько С.П. Можливості організації спортивного рибальства у Криворізькому регіоні. /Географічні дослідження Кривбасу. Випуск 2. – Кривий Ріг, Видавничий дім, 2007. – С. 97-98.

4. Сонько С.П. Іващук В.В. Перспективні напрямки розвитку еколого-етнічного туризму в Уманському краї. /Збірник тез міжвузівської наукової

конференції «Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства». Умань, 2009.- С.67-68.

5. Сонько С.П. Мазуренко Ю.Ю. Використання методики елементарних ГІС для створення географічної бази даних з сільського екотуризму. /Збірник тез міжвузівської наукової конференції «Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства». Умань, 2009.- С.88-89.

6. Сонько С.П. Голубкіна О.М. Туризм як галузь відродження українського села. /Матеріали Всеукраїнської Інтернет-конференції «Актуальні про-блеми розвитку еко-номіки України».- Умань, УДПУ ім. П.Тичини, 2010.- С.34-36.

7. Сонько С.П. Оцінка ресурсів для розвитку спортивного рибальства на Уманщині. /Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи інно-ваційного розвитку еко-номіки».- УДПУ ім.П. Тичини, Умань-2010.- С.45-46.

8. Сонько С.П. Голубкіна О.М. Вплив паломницького туризму на розвиток регіону (на прикладі Уманщини). /«Регіон-2011: Стратегія оптимального розвитку». Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю.- Харків: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011.- С. 56-60.

9. Сонько С.П. Новікова Т.П. Про змістовне насичення терміну «зелений туризм»./ Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства. Збірник тез III Міжвузівської наукової конференції з міжнародною участю 11 - 12 жовтня 2012 року. Ред.Непочатенко О.О. Ред-вид.центр УНУС.- Умань,2012.- 122 с.- С.104-106.

10. Сонько С.П. Геоінформатика як новітня технологія у туризмі./ Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 22 березня 2013 року Умань, «Візаві», 2013. – 314 с. – С.82-84.

11. Сонько С.П. Релігійний туризм як акселератор регіонального розвитку (на прикладі Уманщини)./ Голубкіна О.М.Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти. Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 22 березні 2013 року Умань, «Візаві», 2013. – 314 с. – С.242-245.

12. Сонько С.П. Н.В.Максименко, Р.О.Квартенко. Проблеми територіальної організації екологічної мережі (на прикладі Сіверсько-Донецького екологічного коридору)./ Науковий вісник НЛТУ України. Актуальні проблеми лісового та садово-паркового господарства. Львів:РВВ НЛТУ України,- 2013. – Вип.23.6. - 380 с.- С.317-324 Фахове видання

13. Чиждова В.П., Добров А.В., Захлебный А.Н. Учебные тропы природы. –М.: Агропромиздат, 1989. – 159 с.

14. Чиждова В.П. Туристы в заповедниках // Охрана дикой природы. - № 3. (22) – 2001. – С. 35 – 38.

15. Устойчивое развитие туризма: пособие для специалистов по местному планированию. – ВТО, Мадрид. – 1993. – 152 с.

11. Інформаційні ресурси

<http://tourlib.net/metod.htm>

<http://ru.wikipedia.org/wiki/>

<http://biospace.nw.ru/evoeco>

<http://www.udau.edu.ua/library.php?pid=10/index.htm>

<http://ecology-portal.ru/publ/11-1-0-279>

<http://geo.1september.ru>

<http://www.slovnyk.net>

<http://nvf.com.ua/PoslugiUa/P07.htm>